

FP7-HEALTH-2009: Organisation of dementia care
RightTimePlaceCare 2010-2013 - Contract number: 242153

Muistihäiriöitä sairastavat ja heidän hoitojärjestelmänsä Suomessa

Tilastotietoja Suomen tilanteesta

Suomessa on 5 351 427 asukasta: Alle 65 v = 4 470 196 (84.5 %); 65–74 v = 462 640 (8.7 %); 75–84 v = 314 299 (5.9 %); 85 v = 98 292 (1.9 %). 85-89 v = 68008; 90-94 v = 24485; 95-99 v = 5341; 100-104 v = 438 ja 105-114 v = 20.

Suomessa on yli 120 000 muistihäiriöistä kärsivää, joista 85 000 on keskivaikea tai vaikea dementiaa sairastavaa. Joka vuosi diagnosoitetaan 13 000 uutta tapausta. Vuosittain Suomessa käytetään 3.4 miljardia euroa dementiaa sairastavien hoitoon. (STAKES 2009)

Sosiaali- ja terveydenhuollon laitospalveluissa, palveluasumisessa ja säännöllisen kotipalvelun tai kotisairaanhoidon piirissä oli vuoden 2005 lopussa yhteensä noin 32 500 asiakasta, jolla on dementoiva sairaus. Se on lähes neljäsosa kaikista asiakkaista. Vanhainkodeissa ja terveyskeskusten vuodeosastoilla noin puolella asiakkaista on dementoiva sairaus, kun taas säännöllisessä kotihoidossa ja tavallisessa palveluasumisessa heidän osuutensa on reilu kymmenesosa. Dementia-asiakkaiden määrä on lisääntynyt viime vuosina kaikissa näissä palveluissa, samoin kuin heidän osuutensa kaikista asiakkaista. Palvelurakenteessa näkyy sama muutos kuin ikääntyneiden palveluissa yleensäkin, eli laitoshoidon on pysynyt suunnilleen samalla tasolla, kun taas tehostettu palveluasuminen on lisääntynyt selvästi. (STAKES 2005.)

Dementia-asiakkaksi on Stakesin julkaisussa määritelty ne asiakkaat, jotka ovat saaneet dementoivaa sairautta osoittavan diagnoosin. Useat tutkimukset osoittavat kuitenkin, että dementiaa ei aina tunnisteta. Esimerkiksi Stakesin RAI-hankkeen aineisto vuodelta 2005 osoitti että noin 90 prosentilla vanhainkotien, terveyskeskusten vuodeosastojen tai tehostetun palveluasumisen asiakkaista oli kognitiivisen toimintakyvyn alenema, mutta dementoiva sairaus oli ilmoitettu vain hieman yli puolelle näiden palvelujen asiakkaista. Vastaavasti kotihoidossa ja tavallisessa palveluasumisessa kognition häiriö oli noin puolella asiakkaista, mutta dementoiva sairaus oli ilmoitettu viidesosalle. (STAKES 2005.)

Suomessa dementiaoireisten ihmisten hoitoon kuluu lähes 3,5 miljardia euroa vuodessa, joka on 6 prosenttia kaikista terveys- ja sosiaalimenoista. Dementoivien sairauksien aiheuttamista kustannuksista suurin osa liittyy pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen hoitoon, jonka osuus kaikista kustannuksista on noin 80 %. Vain yksi prosentti kustannuksista aiheutuu dementoivan sairauden diagnoosin selvittämisestä. Yhden potilaan vuosittainen laitoshoidon kustannus on 36 300 euroa ja kotona asuvan 14 500 euroa. (Eloniemi-Sulkava, Sormunen & Topo 2008.)

Lähteet

Muistipotilaiden hoitoa ohjeistavat
Käypä hoito -suositus, www.terveyskirjasto.fi/xmedia/hoi/hoi50044.pdf
Hopeapaperi, www.eugms.org/index.php?pid=364
Ikäihmisten palvelujen laatusuositus,
http://www.kunnat.net/k_perussivu.asp?path=1;29;353;11124;10316

FP7-HEALTH-2009: Organisation of dementia care
RightTimePlaceCare 2010-2013 - Contract number: 242153

Eloniemi-Sulkava U, Sormunen S, Topo P. 2008. Dementia on erityiskysymys. In: Sormunen S & Topo P (eds). Laadukkaat dementiapalvelut - opas kunnille. Stakes. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä, 8-14.

Institutional care and housing services in social care 2008.

www.stakes.fi/FI/Tilastot/Aiheittain/Sosiaalipalvelut/laitosjaasumispalvelut.htm

Stakes 2005. www.stakes.fi/FI/tilastot/aiheittain/lkaantyneet/dementia.htm

Stakes 2009. http://www.stakes.fi/tilastot/tilastotiedotteet/2009/Tr16_09.pdf

Stakes 2010. <https://www.stakes.fi/EN/tilastot/statisticsbytopic/socialservices/homecare.htm>.

Care Registers for Social Welfare and Health Care 2008, Count of Regular Home-Care Clients
30.11.2008. <http://www.stakes.fi/EN/tilastot/filedescriptions/carehousingregister.htm>